

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Новинари и цензура

— Народним посланицима на размишљање. —

Чл. 2. Закона о штампама

„Не може се установити ни цензура ни кауција ни каква друга превентивна мера, која спречава излазак, продају или растурање списа и новина“. (Чл. 22. Устава).

Србија и српски народ налазе се од 1912. године стално на ратној ноги. За то време српска штампа чинила је највеће услуге српској држави и српском народу. Она је, својим патриотским држањем стекла право да јој сопствени државници, они који управљају земљом, поклоне највеће поверење, поверење у најширем смислу речи.

На жалост, српску штампу, новинаре влада је сматрала за једно нужно зло, које треба и мора да постоји у земљи.

Чим се објавила мобилизација, влада је огмах похитала, пре свих послова да штампи наметне цензоре.

Не треба доказивати, да су нам цензори забрањивали да жигошемо неисправан рад као квог полициског писара,

не треба доказивати: да нам је цензура забрањивала чланке о скупоћи у Београду, о сахрани једног француског војника, о појењу коња, о симпатичном писању преја Вениzelосу. Такође не треба доказивати да нам је цензура доказивала да Вениzelos није добар државник и маса још ствари постоји, о којима нам цензура није дала да пишемо.

У кратко речено, изгледало је као да живимо у добу не писмености када су кардинали издавали наредбе, да ће сваки онај ко зна читати штампано слово бити стрељан.

Постоји факат и он се не може оборити наиме: да ни један лист у Србији није се продао за паре Аустро-Немцима — у опште непријатељу, с којим наша држава и савезници њени воде рат. Тако је било за време балканско-турског рата, тако за време српско-бугарског рата, па тако и сад у овом великом рату!

Међутим, доказано је, да се продао за новац Аустро-Немцима један део бугарске, румунске, грчке па чак и тајванске штампе. И кад смо им умели да сачувамо свој углед засве време тих ратова, је ли онда потребно да нам се намење цензор? И ко у оп-

ште, може боље знати шта смећемо а шта не смећемо износити? Ми или цензори?

Ствар је сасвим јасна. Ми смо се у равнотим ратовима специјализирали у томе, и за то нам не треба неки нарочити тутор. А осим тога у части другој, глави деветој казненог закона предвиђене су највеће казне од 20 година робије и смртне казне за one који износе ма шта о кретању војске и т. п. што би олакшавало операције непријатељу.

У § 85, 85а, 85б, 86. Напр. само да наведемо § 85б. ево шта он вели: Ко за време рата, ратне опасности или мобилизације објави планове ратних операција, тврђава или утврђених мета или кретање трупа или уопште мере, које се односе на рат или војну одбрану државе, а за које постоји интерес државе да се у тајности чувају, казниће се робијом до двадесет година..

Поред оваквих јасних одредаба је ли потrebno да нам се наметне цензура, која је уопште један противуставан акт, противу које су се борили, данашњи чланови владе. Немачка је најмилитаристичкаја држава, па ипак њени листови публикују месечне баланса утрошка хране и животних намирница, критикују владу и војну власт што се не старају за исхрану становништва, критиковали су је што је ова за рачун Аустрије у Галицији изгубила 600 хиљада најбољих немачких сина!

Руска војска је очувала и данас још увек своју свежину из првих дана. Што је до одступања дошло, то је због скудице у Кинији. Знајући за ово лобро, а у уверењу да је неће у нијкраћем времену добити, руска врховна команда је да би сачувала своје трупе, наредила повлачење, које је извршено у таквом реду да смо ми задивљени.

Државе Бугарске

ми се обратијмо с молбом да што пре предузму кораке те да се питање о цензури и стакне на дневни ред у Н. Скупштици, да се енергично заузму за укидање овог противуставног акта, ако су истински поборници демократизма, јер цензура нам сад забрањује да доносимо чак говоре народних посланика као и прештампаоање злака из Српских Новина.

Епиграм

Руси сада одступају
— Пред офанзиву;
Али када гурну, побије
Сву швабурију живу.

Радош

Ко каже да се општина не стара о добру грађана; грудно се вара.
Питаете како.

Највећа општина је набавила брачно које је помешано са пасуљом, те ће теко грађани о једном трошку јести и брачно а пасуљ, али разуме се да скупе паре.

И сад сме ли, кода каже да немамо добру општинску управу?

Аргус

Руско одступање

— шта вели један мађарски политичар —

„Будапешти Хирлап“ доноси из пера једног угледног мађарског државника чланак под горњим насловом.

У чланку се између осталог вели, да руско одступање не значи прега руских трупа.

Руска војска је очувала и данас још увек своју свежину из првих дана. Што је до одступања дошло, то је због скудице у Кинији. Знајући за ово лобро, а у уверењу да је неће у нијкраћем времену добити, руска врховна команда је да би сачувала своје трупе, наредила повлачење, које је извршено у таквом реду да смо ми задивљени.

Државе Бугарске

— Мисија кнеза Хенлое —
— Спец. извештај —

СОФИЈА, 7 јула.

Од једне личности близске влади дозиђао сам да долазак кнеза Хенлоа стоји у тесној вези са турско бугарским преговорима, који су од пренеколико дана сасвим прекинути.

У Софији је кнез конферирао са др. Радославовом и Тончевом у двору. Предмет конференса је државе у највећој тајности. Сазнаје се само толико да је кнез обећао да ће у Цариграду успети да наговори порту да у многоме попусти бугарским захтевима.

Ворко.

Ми знајмо, да се чесме ништа писати о кретању трупа, о операцијама и т. п. све што је у вези са там.

Алекса Поповић добио је 300 вагона за тргоњину шећера то дозволићете, нема везе са операцијама војним?

Скрепући пажњу г. г. народним посланицима на тежак положај српске штампе,

Стан Редакције и Административна улица бр. 22.

Огласи се дају у Админ. Цена утицајна.

Неплатена се писма не пријемају. — Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, књизе и све остало што се односи на лист, слати власништву листа.

Румунија и Немачка

— После посете кнеза Хенлоа —

— Специјални извештај —

БУКУРЕШТ, 7 јула.

У двору је под краљевим председништвом одржана заједничка седница владе са председништвом парламента. Решавано је о захтеву Немачке, који је преко свога емисара кнеза Хенлоа тражила од Румуније, да пропусти преко своје територије знатну количину муниције из Немачке за Турску! У случају одбијања од стране Румуније Немачка скида са себе сваку одговорност за евентуалне неспоразуме који би се због овог између Румуније и Немачке појавили. После дуге дискусије решено је да румунска влада одбије захтев Немачке. После седнице Братијано је примио немачког посланика и упознао га са решењем владиним. Истовремено је министар иностраних дела г. Порумбари примио посланике Споразума и са њима водио подужи разговор, коме се у политичким круговима гридаје велика важност и очекују важни догађаји.

Јон.

Братска љубав!

— Турци убијају своје савезнике —

Букурешт, 7. јула

Из Цариграда се повериљи дојзнаје да су тамо јуче погунала три немачка официра. Убили су их њихове колеге турски официри. Узрок се сматра да је омаложавање у званичној дужности турских официра од стране немачких.

Уверавају да ово није усамљен случај, али се све држи у највећој тајности да не буде узело меза.

Јон

Женски свет

Статистички подаци о разводу брака

Статистички подаци показују врло јасно да број разведеног бракова сваком годином све више расте, чак кад се и релативно посматра, т. ј. с обзиром на умножавање становништва. У сазмери највећи је број у Немачкој. Године 1908. било је у Пруској 8365 разведеног бракова, докле 413 више него године 1907. У 6041 случајева човек је кривац и покретач разводу, а у 2324 случајева жена.

Неверство у браку било је у већини случајева узрок његовом разводу; поменуте године било је таких случајева 4044. Интересантно је да је кривац неверства био човек у 1886 случајева, жена у 1573 случајева, а обое у исто време у 585 случајева. Овај пример најбоље показује колико је успеха имала жена својим напорима да се у правима потпуно изједначи са човеком. Пре десет година жена је представљала једва десети део човика за браколомство. А што је најинтересантније то је запаска, да се разводи брака јављају код ниже друштвених класа у несравнено мањем проценту, него што је то случај код аристократије, интелигенције уопште и становништва више класе у великим светским варошима. Развод брака је код сељака најређи.

Зор

Жово хадлење

— Комитет за муницију у Италији —

Рим, 6. јула

Краљевским указом потврђена је нова установа: комитет за муницију у Италдији. Тада ће комитет имати задатак да осигура Италију потребним муницијом, а у њега ће виђу министар унутрашњих дела, војни министар и министар морнарице.

Ото Вајс:

Ованви СМО

(АФОРИЗМИ)

Не само међу књижевницима, већ и међу људима другога по занима, постоје одлични афористи. Следећи цитати ће то доказати:

Уши лекар:

„Међу политичарима има таквих типова, који због глувоње не могу да чују дреку незадовољне масе.“

Учиштељ гимнастике:

„Својим правим држањем до среће је понеко „у искривљен положај“.

Шала:

— Шта мислите госпођо ја не немам ни трунке шећер; а ви?

— Мени је мој муж донео из Београда, у глави шећер!

Пред новим догађајима

АТИНА, 7 јула.

Тврди се да поуздане стране да ће енглеска влада предложити нове услове Грчкој, чим г. Венизелос дође на управу земље и образује нову владу. Услови би били:

1) Кооперација Грчке и Енглеске војске против Турака;

2) Искрцавање 10 енглеских дивизија, око 150 000 људи у Солун, после чега ће бити позвана Бугарска или да и она суделује или да дозволи прелаз преко њене територије пут Тракије и Цариграда.

Угарска и Аустрија

— Сукоб око жита —

Одеса, 7. јула
Заробљеници који се налазе у руском ропству, причају да је између Бече и Пеште дошло до овбила око овогодишње жетве! Бечка је влада тражила да се сва овогодишња жетва реквирира за војску. Међутим, пештанска влада је ово најенергичније одбила, изјављујући да би реквирирање хране извало ужасну глад у Угарској.

Из Софије

— Деруси и Савински —

Софija, 7. јула
Румунски и руски посланци су у руском посланству звачајну конференцију, после које су посетили остале посланике из Споразума.

Наши заробљеници

— Изјава наших заробљених официра —

Букурешт, 7. јула
Шпански посланик при аустријском двору, под чијом су заштигом наши воденици у Аустрији, посетио је пре неколико дана српске официрски заробљенички логор у

Гродику код Салцбурга. Том прилаком српски официри су му изјавили жељу да се заузме код надлежне власти, да им се коре-подеција ревно смије отправља и да им се дозволи, да њихови земљаци војници месе и пеку хлеб за њих, пошто врло тешко подносе на овај начин умешен хлеб. Посланик је обећао да ће се заузети за остварење оваку молби

Жа Париз

— Нов немачки план. —

Букурешт, 7. јула
Према вестима из Берлина, у немачкој врховној команди ради се форсирено на новом операционом плану према Француској

По новом плану главне борбе на Западу водиће се у Француској и знатне снаге биће упућене на Париз!

Мобилизација у Русији

— Изјава председника думе г. М. В. Родјајкова. —

Председник руске думе изјавио је пред неколицином новинара за време свога бивљења у Москви, на питање о току мобилизације, следеће:

„Огромност наше империје и неразвијена жељезничка мрежа учиниле су да је мобилизација код нас извршена под

врло тешким околностима. Мисмо требали да је отпочнемо претпрошле јесени па да је за овај рат завршимо у исто време са Немачком. Али да-нас мисмо већ претурили пре-ко главе све незгоде. Наше се трупе брзо упућују на бојиште и њихово дејство ће се ускоро осетити у својој потпуности“.

Дневне вести

Дипломатске вести

Јуче пре подне г. Штрандман секретар руског посланства посетио је г. Пашића.

Одликовање свештеника

На предлог министра унутрашњих дела, Њ. В. Престолонаследник Александар из волео је одликовати Панту Крстића свештеника из Павлешнице округа брегалничког орденом Св. Саве V степена.

Указ министарства грађевина

У министарству грађевина ради се живо на распореду П. Т. особља. Овај распоред требао је бити публикован на Петров дан али, због тога што нису били прокупљени сви подаци, то је исти одложен, и он ће бити готов у најкраћем времену. Исто тако спрема се и указ о унапређењу особља из железничке струке.

Добро је, кад су се надлежни сећи и у 12 том часу, да ове чиновнике награде.

Једно нарочито одликовање

Дичу Михајловића земљорадника одликовао је Њ. В. Престоловнаследник Александар златном медаљом за грађанске заслуге.

Из нишке полиције

Јуче је ухватила нишка полиција Јована Матића и Тодора Матића који су прошли године обили кућу Драге Нешчић и покрали јој ствари.

Полицијски указ

У министарству унутрашњих дела спрема се велики полицијски указ, којим ће бити

је већ чинио своје. Најзад пред сам сумрак стигосмо у логор велике армије. Овај тренутак је за нас био права свечаност. Јер, цељ смо постигли и престале су све муке и патње са којима смо се уз пут имали да боримо. Главна армија је имала свачегл, а томе је требало додати још и то, да је престао онај убитачан марш од неколико десетина километара дневно.

Сутра дан смо напустили логор и око подне приешели смо на десну обалу реке Волоче, где се беху раније већ утврдиле француске трупе. На средокрају измођу манастира и главног стана нашли смо на неколико огромних рува пуних ногу, руку и другах делова човечјег тела. Призор нам је улио страх и сваки од нас се машинално хватао за руку, ногу, да би се уверио да ли је још здрав и жив. Један ми рече Лажер*

Поништо смо ту преславали једну ноћ, сутра дан рано наш командант у пратњи официра свога штаба одјаха у Главни Стан одакле се повратио

* Шеф главног санитета.

размештено неколико писара, нова постављена је унапређења. Указ ће бити готов најдате до 25. овог месеца.

Амерички хирурги

Америчка влада упутила је 9 најбољих америчких хирурга за Србију.

Ови лекари већ су стigli у Неш где су се ставила на расположење санитетском одељењу Министарства Војног.

Падружина у Частини

У општини частинској, уписано се њих 100 девојака — девојчица, да за време ратних дана, плету чарапе ратница, купе добровољне прилоге и шију хаљинице дечи погинулих ратника бесплатно.

Образовање је подбор дружине, и у истом заступљене су кћери првих домаћина ове општине.

Судећи и ценећи, чеја су деца у ову дружину ступила, корисно ће послужити својој отаџбини и многа ће се болратника ублажити.

Хвала нека је овој вредној деци честитих родитеља.

Комесар у Пракову

Живко Томић, писар нишког окр. начелства, одређен је за комесара у Пракову, који ће бити присутан при размени између наших и аустријских грађана.

Нов технички чиновник

Јучерашње „Српске Новине“ публикују указ којим се Петар М. Борисављевић хемичар, нишке царинарнице постала за нижег техн. чиновника прве класе.

Француски генерали

Захтев немачке врховне команде

Букурешт, 7. јула

Немачка главна команда тражила је од аустријске врховне команде да се преко 20 аустријских генерала пензионишу, пошто су се у досадашњим борбама показали као неупотребљиви.

Овај захтев немачке врховне команде изазвао је неодобрење у аустријским војним круговима. Знатан број

аустријских виших официра известили су главнокомандујући да ће тражити пензију, ако се овом немачком захтеву извиђе у сусрет.

Маргиломак

— Свец. извештај „Стражи“ —

Букурешт, 7. јула

Упорно се одржава глас, да ће бивши министар и шеф конзервативне странке Маргиломак ускоро ући у Баћанов кабинет пошто је између њега и Баћана постигнут споразум у питањима спољне политике Румуније.

У Јалији и Ђуковићи

— Заустављена аустро-немачка офанзива —

Букурешт, 7. јула

Из Петрограда стижу веома повољне вести о успесима руских трупа у Галицији и Буковини.

Аустро-немачке армије које су до сада биле у офанзиви изненадно су заустављене снажним отпором који дају руске трупе. У једној борби у Галицији пук којим командује аустријски престоловнаследник претрпео је ужасе губитке како у људству тако и у официрима.

У Буковини се на Прут воде огорчене борбе. Мања одељења руска су успела да на неколико места пређу реку, где су се пушкарза са не-пријатељем

У овдашњим војним круговима држе као сигурно да је немачка сфа извала потпуно задржава и да су Немци поред огромних жртава и ужасној преморени.

СА ПОМЕНА

† Властимира Ваљаревића, бивши правник II. год. и резервни наредник 7. пук

Коушевац, 5. јула

Данас пре подне, од 10 до 11 и по часова у новој крушевачкој пркв., у присуству отменог грађанства оба пола, и по којникових другова, пријатеља и познаника, одржан

је вој и изгледао је и поред свих мука и штрапаца још доста свеж. Пешко смо се адравила он ме пове у свој стан да се мало поткрепим, пошто сам рђаво изгледао.

Он је имао свачега у изобиљу и је први пут, посетео толико дана јео сам колико сам хтео. Бао сам срећан, блажен и — сит. У разговору дознах од пријатеља да је наш стари учитељ др. Јакоби умро. Једно то, друго много нејасноти на које смо у нишем повију и служби налазили, а које су нас зближавале, јако су утицале на наше душе. И кад сам у цубоку који напуштао свога пријатеља, ја и нехотице почех да певуши пјесму:

Шта се то сјаји у шумици тој?
Та то су заставе непријатеља!
Та то су, вај, оштри мачи!
Та то су, вај, оштри бајонети!
— Наставиће се. —

му полугодишњи помен, једна тужна и дарљива манифестација срдаца, за једним првим младићем, академским грађанином, поносом своје породице, од кога би постао један активан и у сваком погледу користан грађанин на шега друштва и наше домаћине.

Помену су чинодејствовала три свештеника: г. г. Љубодраг Протић, Душан Гер. Поповић и Душан Весић, чије је дивно појање потресало сводове храма, између којих се истичао ванредно дивни, чисти и звучни гласом г. Весић, што је и растуживало

и тешило све оне, који у спцу оплакују пок. Властву, који је положио свој млади живот за будућност Велике Србије. На столу крај плахате стојала је слика покојника, и при погледу на њу многима је спре болом задрхтало. За време помена, неми плач и пригушено јецање покојникових сестара потресало је до суза.

Добри и незаборављени Власто, нека би сузаса овог твог светлог помена била још један незаборавни цветак на твоју дивну успомену и на тебе, као младог борца, кога смо толико волели!

M. Расински

Италија у Дарданелима

— Италијанска флота пред полазак у Дарданеле —

БУКУЕШТ, 7. јула.

На савезничкој конференцији која је пре неколико дана одржана у Кале-у решено је између осталога, да се италијанска влада приволе на прекид дипломалских односа са Турском, како би њена флота морала да узме учешћа у одлукујућој акцији у Дарданелима.

На тај предлог италијанска влада се повољно изразила и сваког часа се очекује објава рата Турској.

Италијанска новија флота узеће учешћа у борбама у Дарданелима, а флота старијег типа послужиће да одржава у шаху ослабљену аустријску флоту у Јадранском Мору, као и блокаду Грчке и Бугарске обале.

Јон.

Руска дефланзува у Галиција

— Једна стратегијска потреба, а не порази —

ЖЕНЕВА, 7. јула.

Један стари трговац, који је ових дана из Варшаве стигао у Женеву, оптимиста комико се тиче ситуације на руском фронту, особито око Варшаве, рекао је сараднику једног женевског листа:

Оступање армија Великог Кнеза Николајевића, главно-командујућег руске војске, у Русији сматрају као стратешки маневар који је ваљало учинити. Немци су у Галицији били накупили врло велике снаге, са врло великим бројем артиљерије. Муниције су, такође, имали врло велику количину. Руси су били присиљени да приме одсудну борбу или да се повлаче.

И они су се одлучили на ово друго. Наје било муниције за велике борбе, а ни комуникационе средства нису била најбоља. И руски Генералштаб је пре одлучио да одступи, него да прими одсудну бигку у неповољној прилици, када није било довољно услова за победу. Но Руси ће се већ, у згодном часу, кад се добро опреме, опет повратити да поврате оно што су напустили и да наставе пут за Беч и за Берлин.

Што се пак тиче Варшаве, она је одлично утврђена. И немачки ће се покушаји, да је освоје, разбити о велика средства којима равнолажу Руси, који око пољске престонице имају 3,000 000 бораца.

P. de G.

У ПОСВЕТУ....

Мојој малој ЦИЦАНИ

Утихој нензи, када свако спава,
Моја душа тада срећу слави.
Јер се тада твоја слика,
Пред очима мојим јави:

Вожанствен је лице твоје,
Анђеоски изглед краси;
Дивне очи, пуне сете,
И расуте златне власи.

На уснама осмех мио
Што га изва зрачак среће;
Али осмех што никада
Са уснама сади неће.

Тај осмех заносан је,
Чаробан и пун страсти;
Без милости свако биће
Потчињава твојој власти.

Па и мене занео је
Тај заносни осмех твој,
Располажи, све је твоје:
Срце, душа, живот мој.

Београд, јула 1915. г.

Лела Перићева

— РОМАН из београдског живота —

Господин Грујица, млада артиљеријски поручник, са којим се Павле Перић беше по мерио, да би сузбио хвалисање овога, како му је спасао конкурент у љубави, био је редитељ игра. Под његовом мушким командом (он је водио режију као да је на каквом параду или маневру, а не у салону) каваљери и даме су уз пратњу музике дивно изводили кадрил.

Јовица се био повукао и из једног је прикрајка посматрао веселу младеж како се уз звуке клавира окреће. Посматрајући се ово Јовица је био тужан. Силан му се тетрет био навалио на душу.

Шта је млади господичињу? Шта је то са вама! Прекину

У Дарданелима

— Пред свршетком драме. — Турци и Немци — Пруска дисциплина. — Франкофилство. — Чемал беј. —

Угледни букурешки лист „Журнал де Балкан“ доноси под горњим насловом чланак, који избогњегове интересантности доносимо у изводу.

„Можда, насмо далеко од онога часа, кога ћемо приступати свршетку ове драме, у коју је турски народ био увучен против себе а без своја знања. Дарданели не могу још за дуго да продуже свој отпор: морал код војске је јако опао а муниција почиње постепено да недостаја. С друге, пак, стране по гласовима и причањима личности добро обавештених, која долазе из Цариграда између турских и немачких официара постоји смртна омраза. По казивању једне личности која долази из Цариграда и која одлично по знаје ситуацију која данас вла

да у Цариграду, турски војници веома тешко грпе господарство немачких официара. Јер, бруталност са којом се они према њима опходе, као и пруга дисциплина, међанизам немачке организације, све то не одговара ни карактеру, као ни темпераменту Мускимана. Још у почетку рата Немци су због тога морали Турке револвером да терапују у борбу. Потмуло гућање код војника на Галупољу преноси се и код осталих, на другим фронтовима и он даје све мањи и мањи отпор. Турски војник данас дубоко верује, да се бори, пати и умире за странца.

Турци су ступили у борбу против савезника. Али, ипак, они су франкофили, и тек под напереним топовима на Гебену и Бреслави они су ступили уз Немце. Свемоћни Енвер Немци су отерали из Цариграда Чемал пашу само због тога што је противник Немца и што је као такав био опасан у Цариграду по њих. А још колико се је тајanstвених драма одиграло у Цариграду под руководством Немца, а све да не би мусли-

мана увидели прави значај борбе у којој данас лудо прошају за рачун Тевтона.

Зар то?

Је ли то морал код му погреб

Одјазвио давно? —

Румунија и Бугарска

Већ гшефтују јавно:

Од Савеза Двојног

Час уступке траже;

На Споразум после

Тврдо се положе!

Одјијени ћ. те,

И почињу с нова,

у недоглед тако

Срамна радња ова:

Са ученом јавном

Зборе своје миње —

И то зову борбом

За — уједињење!

M. Расински.

Књижевност

Анатол Франс: Кошуља. Превој са француског Радивоје Карапић.

Страна 95, цена 1.50 динар.

После једне буџице лоших књига, пружених само у циљу шпекулације, добили смо ових дана једну одиста добру и лепо преведену књигу: Кошуља, од Анатола Франса.

Нама свима добро је познато име Анатола Франса. Он је код нас увек био радо примљен и читан, а највећи успех је појињела његова књига Црвени Криц, која је код нас дожијела два издања.

Само име Анатола Франса, модерног писца, ненадмашног стилисте и дубоког познаваоца људских страсти, препоручује ову његову књигу, која је пуне дубоких мисли. Ми је топло препоручујемо пажњи наших читалаца.

G.

Једно лепо вече

— Тревенска младеж за Црвену Крст. —

Крагујевац, 30. јуна

Синоћи смо имали задовољство да у лепом салону I крагујевачке пивнице присуствујемо једном лепом концертном вечеру, са позоришним комадом: „Баџи Виљевићи“; који су изводили, младићи из савеза трезвени младежи, у корист Српског Црвеног Крста.

Публике је било доста, и редију је дивно извео, млади редитељ, г. Р. Гавриловић, поред лепих декорација г. Даничића.

Концертни део је био необично леп; г. г. Влада Поповић поднаредник и Крстић изненадили су публику, њиховим талентираним свирањем, први на виолини, а други на гласовију (соло и дует).

За осуду је публика, што није имала поклонила пажње, лепом предавању г. д-р Кујачића — I

МИСЛИ

— Скупља Вер —

Љубав се данас угушује новцем.

Нико не може имати две љубави у исти мах.

Љубав је слатка, ал' је младост кратка — рекао је један седамдесетогодишњи старапа.

— С. —

НИШ, 7. јула

Аустрофилски лист „Балкански Пошта“ доноси вест како су Арбанаси наоружани талијанским пушкама. Исти лист даље тврди како српска влада спрема протестну поту. Ова вест ије тачна. У ствари наша војска заплевила је аустријске топове од 1914. г. из Шкодине фабрике а мунцију са пушкама из 1915. г. Исто тако не спрема се никакваnota. Наши односи са Италијом не само да су пријатељски, већ су по акцији војној савезнички.

Потребан ревизор

Уредништву „Страже“ потребан је савестан ревизор за варош Обреновац.

Чим би га погледала својим крупним очима Јовица би се губио, а језик, језик са којим је он чинио чуда по салонима београдских девојака, завезао би му се, и он не би умео да каже ни једну реч.

— Ержи, још једну стомицу за господина! — заповедала је Лела служавки, кад су били ушли у њезину собу, која је за вечерас била претворена у прави магацин јела и пива, и осврђујући се Јовици, која је још увек кутао рече му:

— А сад драги мој, дозволите да ја седнем, а ви мало престојте док девојка не донеси стомицу. И намештајући се угодно у стомицу она настави:

— Ето овако једно поред другог изгледамо као млади брачни пар код сликарa. Не примијте за зло, али висте веће правили такво глупо лице какво обично младожења правију кад стоји испред фотографског апарата!

га један њему тако познат женски гла! То није ни најмање лепо од вас. П вукла сте се, и лице вам је тако тужно као у какве матере де војке, или као да сте дошли на какав парада, а не на моме весељу, на прослави мого рођендана. Је против тога протестујем драги го сподине! — И Лела Перићева несташно луни по рамену г. Јовици.

Јовица осети како му кроз жиле шакну топли млав крви и удари га у лицет. Па ипак није се забунио.

— Предао сам се свајим болима!

— Болима? Ви се шалите. Зар ви, да имате болова?

Јовица је само погледа. Његов поглед био је тако дубок, тако значајан, да

Последње вести Дуж руског фронта

— На Висли и Бугу. — Рига — Шавли. — Око Пшасвиша. — На Дњестру. —

ПЕТРОГРАД, 5. јула.

Главни генералштаб саопштава: Битка између Гисле и западног Буга достигла је 4. јула крајњу јачину. Наше трупе са храброшћу и упорношћу одбајају непријатељево нахијање у правцу Лублина. Непријатељ је вршио нападе на лом фронту концентрисао своје главне напоре у области Валколова где смо у току дана одбили 10 напада. Велике масе немачких трупа напале су у току дана наше трупе на леној обали Вјешта. Непријатељ је успео овде да запрењује на север у област Издевна код Красностава. И поред претрпљених губитака наше трупе су јунчи одбиле по мие непријатељеве нападе, кога су потом гониле до по зној у ноћ.

На десној обали Вјешта непријатељ је 5. јула имао врло велике губитке у току својих напада на наше положаје на реци Волица, где су пред нашим рововима лежале читаве гомиле непријатељевих лешева. У овој области је 4. јула вођена врло јака артиљеријска акузија. На фронту села Грабовјем — Берешће непријатељ је вршио огорчене нападе 3. и 4. јула а после понављаних јуриша на бајонет освојио само два рока наше две ћете. Између Гучаве и Буга обиди смо многобројне непријатељеве нападе и исте али смо га уз Метилавске шуме. На Бугу код Валковице Цеонде, Колопјев, непријатељ је 4. јула покушао да пређе на десну обалу реке али смо га успешчам против нападима одбили. У области Рига — Шавли непријатељева офанзива на Туку — Алтаус наставља се. У том правцима су 4. јула вођене борбе. Сем многобројне коњице учествовала је и пешадија са обе стране. Источно од села Подокани задобили смо за време јегног срећног напада 500 немачких заробљеника 9 официра и 7 митраљеза. Одбили смо непријатељев напад северно од Шавли.

Немачка офанзива у правцу Пшасвиша, која је вођена на широком фронту, настојила нас је да заузмемо положаје близу Нареву. На то нас је настојала потреба да групишемо своје снаге на левој обали Висле, што смо извршили уз губитака. На Дњестру смо у току дана 3. јула постигли веома значајне успехе према непријатељским трупама које су прешле реку. У току дана смо задобили око 2000 Аустријанака са 8 митраљеза.

На Кавказу

ПЕТРОГРАД, 5. јула.

У приморској области долазило је до пушкарња. На фронту Крај, код Мунце наставља се огорчена борба. Наше су трупе потукле непријатеља код Коплеса и наставиле га у дивље бегство заплевивши 4 топа.

На осталом фронту нема промене.

У Јадранском Мору

БУКУРЕШТ, 6. јула

Из Бече се јавља службено да је један поморски брод потопљен јужно од Дубровника италијанску окопну крстарицу „Ђузепе Галиба; да“ која је потонула за 15 минута.

„Страж“ прима огласе по умереној ценi

КОЛОНИЈАЛНО-БАКАЛСКА ТРГОВИНА Павловића и Пантeliћа - Београд

Макензијева ул. 74 — преко пута кафане Трандафи овића
Добила је велику количину: шећера, крафте, пиринча зејтуне без мириза, гриза 1 ве-
востре, бонбоне фиџе, чоколаде, паланчке киселе воде, као и остale колонијално-
бакалске робе; исту продаје како на веће тако и на мање количине по вре-
мреној ценi.

ШТОФА

за летњу војничку оделу

(Сегелтух)

може се добити код

Симин и Живановић

СТОВАРИШТЕ ОБУЋА
БЕОГРАД

264 3-3

ВИНО БЕЛО

добро од старе лозе имам
на продају у већој коли-
чини. Цена умерана. Обра-
тити се у Врању

Лазару К. Јаковићу

174-6-6

Комарника

Сандука Мртвачних

има готових код

ТИШЛЕРА РАХЕ

Балканска улица бр. 49. (Кра-
љева пивара) код „ЗЛАТНОГ
КРСТА“

БЕОГРАД

101 7-10

Девојка за сваку кућевну
посао потребна
је. Јављати се уредиштву.

Флаше из праћју

у великој количини; од ли-
тара, пола литара, пивске,
сelterске, веће и мање за
коњак.

Купујем све врсте
флаше па и медицинске,
долазим кући и добро
плаћам.

Фунира разне сорте
и величине за столаре имам
већу количину на продају.

За све обратити се у

Издавању „ВАЉЕВО“

ул. Краља Александра бр. 20.
171 2-2

НОВО

Дописне карте

са сликом Краља Петра са Космајом у народном оделу
са монитвом српском

100 комада	:	2 дин.
500 "	:	9 "
1000 "	:	16 "

Поручбине прима СТЕВАН К. СТЕВЧИЋ, Гув-
дулићев Венац 21. — Београд 216 1-2

НОВО

ВИНА

црна и бела, и ша и страна продаје на
више и мање

Спира Јелигорић и Синови — Жиш
214 1-19

Херојма српским

Ја, па ја! Ја, па ја!
Па ко си ти?

ЧИЧА ПАНТЕ КОСТИЋ
КОД „АРАПИНА“

МАКЕДОНСКА УЛИЦА

Чуј Србине и војско српска!
Од данас, па сваки дан почим СРПСКИ ПИЛЗЕН
и то из хектолитра:

Чаша од 3 десц 0:30 дин.

Кригла од пола литра 0:40 ..

МЕРА ТАЧНА МЕРА ТАЧНА
Вино вардарско, Вардарци доносе. Шљивовицу шума-
динску Шумадинци доносе.

Чувени козелуци и увек тазе покембића, кад поједеш топе се као путар.
Е за то само ЧИЧА ПАНТА, уме и зна да услужи тако своје гости.

Опет ја, па ја!

Чујте Витезови!

Похитате код ЧИЧА ПАНТЕ КОСТИЋА — „АРАПИНА“
МАКЕДОНСКА УЛИЦА

4-10

Једина Књижара

чији је сопственик у рову

КОСТЕ В. ИЛИЋА

прима поручбине за сваки канцелариски прибор.

157 5-10